

Италия – море от история, изкуство и вдъхновение

Усещане за: *средиземноморски дух и християнски мистицизъм, вино и паста, родината на Ренесанса и на Роберто Баджо, на Леонардо, Рафаело и Ферари*

Визия: *зашеметяваща архитектура, тълпи от туристи, кръстосващи безбройните катедрали, художествени галерии и красиви площади, страна където историята е „налице“, изкуствата се чувстват като „у дома си“ и Алпите са особено красиви.*

Каквото и да се каже за Италия, то ще бъде недостатъчно да опише впечатленията от тази така богата на културно наследство страна, чиито „дух“ много прилича на този на България. Всички знаем, че „Ботуша“ е на Средиземно море, срещу Черна Гора и Африканския бряг. Точно това така удобно и кръстопътно, от географска гледна точка положение, прави Италия арена на завоевания, земя на търговци, мореплаватели, банкери, на императори, но и на папи. Страната така известна със своя топъл климат, паста, вино и църкви, където футболът е като религия, всъщност очарова преди всичко със своето изкуство и фактът, че именно тук се заражда Ренесанса.

За любознателните не е новост фактът, че историята на Италия не започва от Ромул и Рем. Всъщност основният етнос, от който са запазени множество артефакти и на базата на който се е изградила романската култура са етруските. Те са фактическите основатели на Рим. Днес в Рим има специален музей на етруското изкуство, а в границите на античната Етрурия отделни запазени селища и гробници свидетелстват за висотата на тази цивилизация, чиито корени вече доказано се свързват с Мала Азия и то с наследниците на разбития град Троя. Именно

забягналите от там траки са стъпили на Италийския бряг и са създали славен народ, както пише в историческите хроники. Етрурия или Тирения, както са я наричали древните автори, е област в днешна средна Италия, която обхваща част от областите Тоскана, Емилия Романа, Латиум и Умбрия.

Друга една интересна култура оставила значително наследство в южните части, особено в Сиракуза, на о-в Сицилия е тази на Магна Греция – или колониите създадени от Картагена и други елински полиси. В по-късни времена галите завладяват Рим и този град се превръща в центъра и днешния символ на една империя, преобразила света няколко века преди и след Христа. Архитектурните паметници от Римската империя са навсякъде в Италия, а и около нея, и те са като „костите на нейната плът”.

Неимоверното очарование на тази страна обаче, се дължи в също толкова голяма степен на творчеството на множеството художници, скулптури и архитекти, което днес се превръща в истинското „сърце” на Италия. Няма как да не разгледаме Италия и като бастион на християнството, с чиито дух са пропити както културата и архитектурата, така и животът на италианците. Римокатолическата църква начело с Ватикана е пазител на една вековна традиция, която и до днес е определяща за идентичността на тази страна. А в името на Бога и вдъхновени от мирогледа на свободния търсещ изящество човек, италианските творци създават един свят от шедьоври в архитектурата, изобразителното изкуство и много други сфери, които и до днес са еталон за творческа висота. Но те са добра основа за другата индустрия, в която италианците са лидери – дизайнерската мода в облеклото и интериора. Затова днес Рим,

Милано, Венеция и Флоренция са синоними на изисканост и красота, стил и шик не само в Европа, но и в света.

Много страници няма да стигнат да се опишат достойнствата и ценностите на Италия, но все пак да направим кратък обзор.

Да отидеш в **Рим** и да не видиш **Колизеумът** е като „да отидеш в Рим и да не видиш Папата“. Така, че в Рим не пропускайте тези епохални символи – **амфитеатърът на Флавиите** (Веспасиян и Тит, завършен през 80 г. от н.е.) и **музеите на Ватикана**. Към тях трябва да се добавят **базиликата Сан Джовани**, построена от Константин Велики през IV в., която е официалното седалище на папата, с върховенство дори над **катедралата Св. Петър**. Последната обаче с внушителния си интериор, „Пиета“ на Микеланджело и гробницата на Св. Петър, сякаш отдавна е завзела лидерството в римо-католическия свят. **Форум Романо** – древно-римския търговски, политически и религиозен център, е едно място, в което може да се докоснете, дори и във физически смисъл, до славната империя. Другите знакови места на Рим са **Капитолийският хълм** – доминиран от площада по проект на Микеланджело – пиаца дел Кампидолио, заобиколен от 3 двореца, където днес се помещава правителството и музея на скулптурите. Да не пропуснем **площад Испания** и **фонтанът Ди Треви**, и множество известни и по-малко известни музеи, църкви, галерии.... Рим е съхранил хилядолетната култура, без да престава да бъде много съвременен и както запалените по история, така и привържениците на съвременните „икони“ има какво да открият.

Милано на север е столицата на модата и е място за бизнес, шопинг, haute-couture и haute-cuisine. То е доминирано от своето **Дуомо** – импозантна готическа катедрала във френски стил и **Ла Скала** – най-престижната оперна арена. От по-съвременните

монументи можем да изтъкнем „най-красивият мол“ **Галерия Виторио Емануеле II** и **кулата Пирели**. Тези, които се възхищават на гения на **Леонардо да Винчи**, могат да видят неговата фреска „**Последната вечеря**“ в манастира към църквата **Санта Мария дела Грацие**.

Венеция е един „град на водите“, където каналите са магистрали и той буквално е „между сушата и морето“, разпрострял се върху континенталния бряг и няколко острова. Малко известен е фактът, че за да станеш гондолиер във Венеция, което е престижна и добре платена професия, се изисква тежък няколко месечен курс на обучение, който завършва със строг изпит, на който малцина издържат. Това своеобразно превозно средство се ползва като „автобус“ в някои части от града, а за множеството посетители е запомнящо се преживяване. Но Венеция е преди всичко *изящна* със своята своеобразна архитектура, т. нар. венециански готически стил, *пищна*, визирайки златните мозайки на **катедралният храм Св. Марко** и разточителният **Палат на Дожите** и *изненадваща* – ако се загубите в малките улички или отскачите до близките острови – **Мурано** (венецианско стъкло) , **Торчело** (прекрасни мозайки) и **Бурано** (прекрасни мозайки), очаквайте приятни моменти.

Флоренция – столицата на Тоскана, може да се нарече ренесансовата перла на Италия. Тук се съхраняват и са на показ едни от най-ценните шедьоври на изкуството. Започваме списъка естествено с **Дуомо** или църквата **Санта Мария дел Фиоре**. Тази

впечатляваща готическа катедрала, чиято фасада е украсена с розов и зелен мрамор е строена през 13-14 век и куполът и е по проект на Брунелески, а отвъре е изписан с фреската „Последния съд“ изпълнена от Дж. Васари и Ф. Зукари. **Галерия Уфици** е истински допинг за манияците на тема ренасансови платна – съдържа творби на Ботичели, Джото, Микеланджело, Рафаело и доста други. За любителите на скулптурата истински учебник се явява – **музеят Боргело**, с творби на Донатело, Лука дела Робия, Верокио, Микеланджело и Челини. Но в **Галерия Академия** можем да се насладим на живо на „Давид“ на Микеланджело и още много шедьоври на Ботичели, Гирландайо, Филипино Липи, са само част от имената на този поток от изтъкнати майстори. От другата страна на **Понте Векио** – известният мост на р. Арно е **палатът Пити**, който през 16 век става резиденция на **Медичите**, чиято славна и трагична история е неразривно свързана както с Флоренция, така и с разцвета на изкуството в този град. Понастоящем в дворецът се съхраняват както колекция от живописни творби, така и възстановка на дворцовия интериор, музей на сребърни съдове и галерия на съвременно изкуство.

С тези четири знакови имена в Италия ще завършим краткия обзор, но за да бъде картината пълна, не може да пропуснем островите **Сардиния**, **Сицилия** и **Капри**, както и областта **Тоскана** и крайбрежието **Амалфи**, който със своеобразно очарование привличат както изтънчените ценители на вино, гурме кухня и лукс, така и романтично настроените търсачи на уединение, история и морски дъх, със значителна доза „италиански стил“.

Базиликата на Амалфи

И сякаш това не е достатъчно, но Италия има и прекрасни зимни алпийски курорти, някои от които като Кортина Дампецо, Мадона ди Кампилио, Бормио и др. са със световна известност, а други пък са „скрити съкровища“ за бюджетно-ориентираните запалени скиори.